

HEMSTÄLLAN

Datum
2020-08-27

Sametingets diarienummer
Dnr 4.2.6-2020-1149



Sámediggi
Sámedigge
Sámediggi
Saemiedigkie

Kulturdepartementet

Hemställan om stöd till samisk kultur och idrott med anledning av coronapandemin

Det samiska civilsamhällets organisationer, samisk idrott och enskilda kulturarbetare har små resurser att klara en långvarig påverkan av coronapandemin. Av den anledningen vill Sametinget äska utökade medel med 5000 tkr för att täcka intäktsbortfall hos samiska kulturverksamheter.

Sametingets uppdrag

Sametinget är en myndighet under regeringen och samernas folkvalda organ, med uppgifter som regleras i Sametingslagen (1992:1433). Sametinget ska verka för en levande samisk kultur, ta initiativ till verksamheter och förslå åtgärder som främjar samisk kultur. Sametinget fördelar även bidrag till samisk kultur och samiska organisationer ur anslag 1:2, ap 5 och ur Samefonden.

Sametingets kulturpolitik och fördelning av medel

Sametinget ska bidra till utvecklingen av ett starkt- och mångfaldigt konst- och kulturliv, synliggöra en levande samisk kultur i det offentliga rummet och skapa hållbara ekonomiska förutsättningar för en stabil infrastruktur för det samiska civilsamhället. Bidrag till samisk kulturverksamhet gör det möjligt för det samiska civilsamhället att förmedla och uttrycka sitt språk, sin identitet och sitt kulturarv. Samisk kulturutövning skapar tillhörighet och livskvalitet och arbetsplatser med samisk kultur som grund. I budgetpropositionen för 2019 anges att samisk kultur under lång tid har varit utsatt för yttre påfrestningar som begränsat möjligheten att uttrycka och skapa en levande samisk kultur, och regeringens bedömning är att samiska kulturbärande verksamheter spelar en stor roll för att synliggöra och förmedla samisk kultur samt skapa mötesplatser för den samiska befolkningen.¹ Sametinget fördelar bidrag till det samiska civilsamhällets organisationer, kulturinstitutioner, företag inom kulturella och kreativa näringar samt till samisk idrott.

Behov av stöd till samisk kultur och idrott

Samiska kulturverksamheter har små resurser att klara de långsiktiga ekonomiska konsekvenserna av coronapandemin, vilket medför minskade och uteblivna intäkter från planerade aktiviteter och arrangemang. Samiska organisationers verksamheter samt samisk

¹ Budgetproposition 2019/20:1, Utgiftsområde 1 Rikets styrelse, s. 46.

idrott finansieras till stor del av Sametingets verksamhetsbidrag. De bedriver verksamhet för samer på både lokal, regional och nationell nivå såsom kursverksamhet, idrottsevenemang, seminarier och föreläsningar, samisk teater, utställningar, konserter, festivaler, kyrkohelger men även uthyrning av lokaler, matservering och försäljning av samisk konst och slöjd. Pandemin medför att sådana aktiviteter ställs in och verksamheter avstannar. Kulturarbetare har drabbats genom att inte kunna delta på mässor, konstnärliga uppdrag och beställningar har återkallats. Konsekvensen av minskade och uteblivna intäkter är ökad risk för långsiktigt ekonomiskt obestånd. Pandemin har även medfört stängda landgränser vilket har hindrat samer att färdas och mötas i Sápmi. Samer har inte kunnat arrangera och delta i viktiga möten, konferenser och tillställningar i de andra länderna. Det har även påverkat demokratiarbetet och det gemensamma samiska arbetet för ökat självbestämmande kring samiska frågor negativt.

Aktörer verksamma inom samisk kultur finns till stor del i glesbygdskommuner. Verksamheterna stärker samisk identitet och samhörighet men bidrar också till lokalsamhället som bidragsgivare och besöksmål. Många samiska organisationer bedriver gränsöverskridande verksamhet och har medlemmar i hela Sápmi. Med rådande pandemi ändras förutsättningarna för samiska kulturbärande verksamheter och medför att premisserna avsevärt försvåras för Sametingets måluppfyllelse av kulturmålet "En levande samisk kultur med starkt och mångfaldigt konst- och kulturliv".²

Samiska kulturverksamheter, institutioner, organisationer, samisk idrott och enskilda kulturföretagare bidrar alla till att vi har ett starkt och mångfaldigt samiskt konst- och kulturliv. Sametinget bedömer därför att det finns ett stort behov av medel till samisk kultur och idrott för att täcka förlusterna av intäkter orsakade av pandemin.

Av krispaketet till kultur och idrott som regeringen fördelade under våren har endast ett fåtal samiska verksamheter fått bidrag. Sametingets kulturnämnd har den erfarenheten att andra statliga kulturmyndigheter många gånger inte har tillräckligt stor kunskap om den samiska kultursektorn vilket innebär att myndigheterna har en ovana att i sin verksamhet fördela medel till samisk kultur. Den erfarenheten har Sametinget efter ett stort antal dialogmöten med dessa myndigheter. Samiska organisationer och kulturarbetare är också mer benägna att ansöka om medel från Sametinget än från andra bidragsgivande myndigheter. Sametinget har både sakkunskap, kulturkompetens, kulturförståelse och kännedom om den samiska kulturella infrastrukturen och den samiska idrotten utifrån vårt uppdrag att främja samisk kultur och genom den bidragsgivning vi har till samisk kultur. Samisk idrott får heller inte medel från Riksidrottsförbundet eftersom samisk idrott har egna idrottsgrenar och riktar sig enbart till samer. Ofta är det små sameföreningar som anordnar samiska mästerskap. Samisk idrott står därför sedan tidigare utan statliga medel till idrott men får nu heller inga intäkter från arrangerade idrottsevenemang på grund av coronapandemin.

Sametingets äskande

Sametinget äskar därför utökade medel med 5000 tkr för att täcka inkomstbortfall hos samiska kulturverksamheter orskade av coronapandemin.

² Sametingets årsredovisning 2019, s. 10.

Bilaga:

Beräkning av inkomstbortfall utifrån planerade verksamheter under 2020 (excel)

Ingrid Inga
Kulturnämndens ordförande
Sametinget

Enligt uppdrag

Susanne Idivuoma
Avdelningschef Kultur
Sametinget